

Forsikringselskab anerkender i Højesteret ved forlig årsagssammenhæng i whiplash-sag og betaler 5 mio. i erstatning

Et forsikringselskab har ved forlig indgået i Højesteret anerkendt, at der var årsagssammenhæng mellem skadelidtes trafikulykke og hans varige gener. Højesteret afviste i dagens dom, at skadelidte derudover havde krav på tabt arbejdsfortjeneste for perioden efter, at han i 2013 anlagde retssag og til hans erhvervsevnetab i 2017 blev vurderet til 60 %. Da han ved retssagens anlæg selv havde krævet erstatning for 60 %, og da der den gang var grundlag for dette, bragte det retten til tabt arbejdsfortjeneste til ophør.

Om sagen

Skadelidte blev i 2010 påkørt bagfra og var samme dag på skadestuen. Journaloptegnelserne derfra tydede ikke på væsentlige gener/skader, og skadelidte henvendte sig først på 4. dagen til egen læge (efter en weekend).

Efterfølgende ophørte skadelidte med selvstændig virksomhed og blev efter arbejdsprøvning i 2012 tilkendt fleksjob med en ugentlig arbejdstid på 12-15 timer. Forsikringselskabet bedømte det varige mén til 10 %, hvilket de betalte for sammen med et mindre á conto beløb for tabt arbejdsfortjeneste.

Vurderingen af varigt mén og erhvervsevnetab blev forelagt AES, der i sommeren 2012 kom frem til, at der ikke var årsagssammenhæng mellem ulykken (whiplash-skaden) og de varige følger, fordi der ikke var dokumentation for relevante symptomer indenfor de første 3 døgn ("72-timers-praksis"). Ménet var derfor < 5 % og erhvervsevnetabet < 15 %. Forsikringselskabet afviste herefter at betale yderligere.

Byret og landsret

Skadelidte anlagde i sommeren 2013 retssag, hvorunder der blev krævet erstatning for tabt arbejdsfortjeneste beregnet frem til sagsanlægget og erstatning for 60 % erhvervsevnetab. Efter 2 forelæggelser for Retslægerådet fik skadelidte medhold i byretten.

Forsikringselskabet ankede dommen til frifindelse. Under forberedelsen af sagen i landsretten forhøjede skadelidte af flere omgange kravet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til også at angå perioden efter retssagen blev anlagt i 2013. Det skete med den begrundelse, at der hverken forelå en vurdering af størrelsen af erhvervsevnetabet fra AES eller en fastsættelse fra forsikringselskabet, der var fulgt op af betaling, jf. begrundelsen for resultatet i U2008.1386 H og flere efterfølgende domme.

Sagen blev i landsretten på ny forelagt Retslægerådet to gange, og AES vurderede i sommeren 2017 erhvervsevnetabet til 60

%, hvis man lagde Retslægerådets to seneste erklæringer til grund. Skadelidte var på det tidspunkt uændret i samme fleksjob, som da retssagen blev anlagt 4 år tidligere i 2013.

Skadelidtes krav på tabt arbejdsfortjeneste blev herefter endeligt opgjort frem til datoen for denne vurdering fra AES. Kravet på erhvervsevnetab blev tilsvarende reguleret til 2017-niveau.

Landsretten fandt med stemmerne 2-1, at skadelidte ikke havde dokumenteret årsagssammenhæng og frifandt forsikringsselskabet. Én dommer ville give skadelidte fuldt medhold også for kravet om tabt arbejdsfortjeneste frem til 2017.

Højesteret

Advokat Karsten Høj blev herefter bedt om at undersøge, om der var grundlag for at få anketilladelse til Højesteret, hvilket forudsætter, at sagen indeholder spørgsmål af principiel og generel betydning. Det lykkedes formentlig særligt pga. henvisning til, at spørgsmålet om kravet til dokumentation for straks symptomer efter whiplash er hyppigt forekommende og ikke klart afklaret i tidligere retspraksis (se særligt U2011.128 H og U2011.2146 H). For Højesteret overtog advokat Christina Neugebauer sagen for forsikringsselskabet.

Delvist forlig

Under forberedelsen i Højesteret ønskede forsikringsselskabet at stille yderligere spørgsmål til Retslægerådet (i givet fald 5.

gang), men efter skadelidtes protest, blev det afvist. Der blev herefter forhandlet forlig, der mandede ud i, at forsikringsselskabet anerkendte årsagssammenhæng til såvel de midlertidige som varige følger og betalt en samlet erstatning på 5 mio. kr.

Højesteret kom derfor (desværre) ikke til at forholde sig til kravene til bevis for årsagssammenhæng i sager om bl.a. følger efter whiplash. Begrundelsen fra den ene dommer i landsretten må herefter være det, som man på dette punkt kan udlede af sagen.

Dom vedrørende tabt arbejdsfortjeneste

Tilbage var herefter alene, om skadelidte havde krav på yderligere ca. 1,1 mio. kr. i tabt arbejdsfortjeneste for perioden efter retssagen blev anlagt i 2013 og til 2017, hvor AES vurderede erhvervsevnetabet til 60 %. Forsikringsselskabets synspunkt var særligt, at skadelidte ved at gøre krav på erstatning for 60 % erhvervsevnetab ved retssagens anlæg selv havde bragt retten til tabt arbejdsfortjeneste til ophør, og at der ikke kunne ændres på det under ankesagen i landsretten. Det ville i givet fald stride mod forfaldsreglen i EAL § 16 og være ulovlig udstykning.

Skadelidte gjorde omvendt gældende, at kravet kunne ændres også under ankesagen, da det ikke stred mod reglerne om "nova i anken", og at der i øvrigt ikke i EAL er regler, der er til hinder for, at skadelidte i denne situation kan skubbe

skæringstidspunktet mellem tabt arbejdsfortjeneste og erhvervsevnetab. Skadelidte fandt, at det måtte være forsikringsselskabets risiko ("standpunktsrisiko"), at de fejlagtigt havde afvist årsagssammenhæng.

Højesteret gav forsikringsselskabet medhold med den begrundelse, at

"A har ved sagens anlæg nedlagt påstand om, at Topdanmark skal betale bl.a. erhvervsevnetabserstatning opgjort på baggrund af et erhvervsevnetab på 60 %. Topdanmark bestred kravet med henvisning til manglende årsagssammenhæng, men gjorde ikke indsigelse i øvrigt mod kravet eller dets opgørelse, og der var da heller ikke ved sagsanlægget nogen usikkerhed med hensyn til de faktiske omstændigheder vedrørende As arbejds- og indtægtsmæssige forhold, der indgik i bedømmelsen af erhvervsevnetabets størrelse. Højesteret finder på denne baggrund, at der under retssagen reelt ikke har været nogen tvist mellem parterne om, at erhvervsevnetabet var 60 %, hvis der var den fornødne årsagssammenhæng, og at det således ved sagsanlægget var muligt at skønne over As fremtidige erhvervsevne.

Under disse omstændigheder finder Højesteret, at As ret til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ophørte ved retssagens anlæg den 7. juni 2013".

Kommentar

Dommen fastslår – for så vidt meget positivt for skadelidte – at skadelidte kan gøre krav på erstatning for erhvervsevnetab og dermed bringe retten til tabt arbejdsfortjeneste til ophør, selvom der på det tidspunkt ikke foreligger en udtalelse fra AES om størrelsen af erhvervsevnetabet.

Hvis der ellers er det fornødne grundlag for at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne og fastsætte erhvervsevnetabet enten midlertidigt eller endeligt, er kravet på erstatning for erhvervsevnetab forfaldent og rentebærende. Det har særlig betydning for skadelidte, hvis krav på tabt arbejdsfortjeneste enten slet ikke er tilstede (fordi de ikke kan dokumentere et tab) eller snart ophører pga. f.eks. ophør på arbejdsmarkedet også, hvis skaden ikke var indtruffet, eller død.

Sådan kan en delvis tabt sag rent faktisk være positiv for skadelidte.

Dommen må også forstås sådan, at havde der været reel tvist om erhvervsevnetabets berettigelse både hvad angår det fornødne grundlag for at skønne og nok også om det konkrete skøn, ville skadelidte formentlig have kunne skubbe skæringstidspunktet mellem tabt arbejdsfortjeneste og erhvervsevnetab.

Læs [Højesterets dom](#).

**ELMER
ADVOKATER**

Kontakt

Henvendelse kan ske til Karsten Høj
kh@elmer-adv.dk eller på 20830378, der
førte sagen for skadelidte i Højesteret.